Использование учебно-дидактических, сюжетно-ролевых игр по УМК в летний оздоровительный период

Средняя группа

1. Дидактические игры

(диалог между воспитателем и детьми, т.к. дети 4-5 лет друг-другу вопросы не задают)

Дидактик уен "Әйе – юк."

Тәрбияче: Син Коля?
Коля: Әйе. Мин Коля.
Тәрбияче: Коля, син кыз?
Коля: Юк, мин малай.
Тәрбияче: Оля, син кыз?
Оля: Әйе, мин кыз.
Тәрбияче:Юля, син әби?
Юля: Әйе, мин әби.

Дидактик уен
"Кем юк? – Кого нет?"

Тәрбияче: Кем юк?
Бала: Әти (әни, кыз, малай).
Тәрбияче: Кем юк?
Бала: Әни юк.

Дидактик уен
"Нәрсә юк? - Чего нет?"

Тәрбияче: Нәрсә юк?
Бала: Эт (песи, туп, курчак, куян, аю).
Тәрбияче: Нәрсә юк?
Бала: Эт юк.

Дидактик уен
"Уйна! – Играй!"

Саша: Мә, Маша, курчак, уйна!
Маша: Мә, Саша, туп, уйна!
Лена: Мә, Коля, зур песи, уйна!
Коля: Мә, Лена, кечкенә аю, уйна!

Миша: Мә, Даша, куян, уйна!
Даша: Мә, Миша, эт, уйна!

. Дидактик уен
“Бир әле – Дай, пожалуйста”

Саша: Аю *(куян, эт, песи, курчак, машина, туп)* бир әле.
Тәрбияче: Нинди аю?
Саша: Зур, матур, чиста, әйбәт аю.
Тәрбияче: Мә зур, матур, чиста, әйбәт аю.

Дидактик уен
“Ничә? – Сколько?"

Тәрбияче: Бер?
Бала: Әйе, бер.
Тәрбияче: Өч?
Бала: Юк, дүрт.
Тәрбияче: Өч?
Бала: Юк, дүрт.

Дидактик уен

“Уенчыклар юабыз”

Тәрбияче пычрак уенчык тупны күрсәтә.

Тәрбияче: Туп нинди?

Балалар: Туп пычрак.

Тәрбияче: Туп ю (тупны юалар). Туп нинди?

Балалар: Туп чиста.

2.Сүзле-хәрәкәтле уеннар

“Ватык телефон”

Уен “Туп”, “Курчак” сүзләре, аннан “Чиста туп”, “Зур курчак” һ. б. сүзтезмәләрне әйтеп уйнала.

“Туп”

Туп, туп, матур туп,

Сикер, сикер матур туп.

Бер, ике, өч, дүрт, биш,

Сикер, сикер, матур туп.

“Зур, кечкенә”

Туп, туп

Зур туп.

Балалар хәрәкәтләр белән зур тупны күрсәтәләр.

Туп, туп

Кечкенә туп.

“Мә, туп”

Балалар түгәрәктә бер берсенә тупны бирәләр.

Тәрбияче: Мияу, мә туп.

Мияу: Рәхмәт. Акбай, мә туп.

Акбай: Рәхмәт. Оля, мә туп.

Оля: Рәхмәт. Коля, мә туп.

Шул үрнәктә башка балалар белән уен дәвам итә.

“Бир - мә”.

Балалар парлашып утыралар бер берсенә тупны тәгәрәтеп уйныйлар.

- Туп бир.

- Мә, туп.

3.Сюжетлы-рольле уеннар

“Уенчыклар кибете”

<u>1 нче вариант.</u>

Бала: Аю бир.

Тәрбияче: Нинди аю?

Бала: Зур аю.

Тәрбияче: Мә, зур аю.

Бала: Рәхмәт.

<u>2 нче вариант.</u>

Бала: Курчак бир.

Тәрбияче: Нинди курчак?

- Матур курчак.

- Мә, матур курчак.

- Рәхмәт.

“Кунакны сыйла”

Маша: Мә, Саша, ипи аша.

Саша. Рәхмәт, ипи (алма) тәмле.

Оля. Мә, Коля, чәй (сөт) эч.

Коля. Рәхмәт, чәй тәмле.

4. Җырлы-биюле уеннар

“Җырлап әйт”

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю.

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю.

Җырлы-биюле уен

“Карусель”

Әллә-лә, әллә-лә, карусель әйләнә,

Матур курчак әйләнә,

Зур-зур аю әйләнә,

Кечкенә әллә-лә, карусель әйләнә,

Матур курчак әйләнә,

Зур-зур аю әйләнә,

Кечкенә куян әйләнә.

Җыр “Минем өем”

Бу өй матур,

Бу өй зур.

Монда яши бабай.

-Мин бабай.

Монда яши әби.

-Мин әби.

Монда яши әти.

-Мин әти.

Монда яши әни.

-Мин әни.

Монда яши малай.

-Мин малай (малайлар чыга).

Монда яши кыз.

-Мин кыз (кызлар чыга).

Әйе шул, әйе шул.

Бу өй матур,

Бу өй зур.

5.Бармак уеннары

“Гаилә”.

1нче вариант

Бу бармак бабай,

Бу бармак әби,

Бу бармак әти,

Бу бармак әни,

Бу бармак малай **(уң кулда).**

Бу бармак бабай,

Бу бармак әби,

Бу бармак әти,

Бу бармак әни,

Бу бармак кыз **(сул кулда).**

2нче вариант

Уң кул бармакларын күрсәтеп:

Исәнме, бабай.

Исәнме, әби.

Исәнме, әти.

Исәнме, әни.

Исәнме, малай.

Сул кул бармакларын күрсәтеп:

Исәнме, бабай.

Исәнме, әби.

Исәнме, әти.

Исәнме, әни.

Исәнме, кыз.

Старшая группа

1. Дидактические игры
(диалог между воспитателем и детьми, между детьми).

Дидактик уен
“Бу нәрсә? Нинди? – Это что? Какой?”

Акбай: Бу нәрсә?
Мияу: Бу туп (куян, курчак, машина, аю, эт, песи).
Акбай: Нинди туп?
Мияу: Кечкенә (зур) туп (куян, курчак, машина, аю, эт, песи).

Дидактик уен
“Бу нәрсә? Нинди? – Это что? Какой?”
Маша: Бу нәрсә?
Саша:Тәлинкә (чынаяк, кашык).
Маша: Тәлинкә (чынаяк, кашык) нинди?
Саша:Тәлинкә (чынаяк, кашык) матур, чиста, кызыл (сары, яшел, зәңгәр).

Дидактик уен
“Нәрсә кирәк? –Что надо?”
Малай: Исәнме, Мияу.
Кыз: Исәнме, Акбай.
Малай:Нәрсә кирәк?
Кыз:Туп кирәк.
Малай: Нинди туп?
Кыз: Зур (кечкенә, матур, чиста, пычрак, әйбәт) туп.
Малай: Мә, зур , матур, чиста, әйбәт туп.
Кыз: Рәхмәт. Сау бул, Саша.
Малай: Сау бул, Оля.
Дидактик уен
“Бир әле – Дай, пожалуйста.”
-Кашык (тәлинкә, чынаяк) бир.
-Нинди кашык (тәлинкә, чынаяк)?
-Зур (кечкенә, сары, яшел, кызыл, зәңгәр) кашык.

-Ничә кашык (тәлинкә, чынаяк)?
-(1-10) кашык (тәлинкә, чынаяк).
-Мә, (1-10) кашык(тәлинкә, чынаяк).

Дидактик уен
“Нәрсә бар? –Что есть?”

-Нәрсә бар?
-Туп (курчак) бар.
-Нәрсә юк?
-Туп (курчак) юк.
(По образцу повторить темы “Овощи”,“Игрушки”, “Посуда”, “Мебель”, “Одежда”).

2.Сүзле-хәрәкәтле уеннар

“Син кем?”

Балалар түгәрәктә басып тора. Тәрбияче балага туп биреп, сорый.

Тәрбияче: Син кем?

Бала: Мин Оля. Мин кыз.

Тәрбияче: Син кем?

Бала: Мин Коля. Мин малай.

“Мин кемне уйладым?”

Тәрбияче тема буенча бер сүзне уйлый, балалар белеп әйтергә тиеш.

Бала: Әни?

Тәрбияче: Юк.

Бала: Әти?

Тәрбияче: Әйе.

Бала сүзне дөрес уйлап тапканчы, уен дәвам итә.

Бармак уены “Гаилә”.

Бу бармак бабай,

Бу бармак әби,

Бу бармак әти,

Бу бармак әни,

Бу бармак малай **(уң кулда).**

Бу бармак бабай,

Бу бармак әби,

Бу бармак әти,

Бу бармак әни,

Бу бармак кыз **(сул кулда).**

“Төсле туплар”

Балаларга сары, кызыл, яшел туплар таратыла. Алар уенның эчтәлегенә туры китереп хәрәкәтләр ясыйлар.

1)Туп, туп, кызыл туп,

Сикер, сикер, кызыл туп.

Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, җиде, сигез, тугыз, ун,

Сикер, сикер кызыл туп.

2)Туп, туп, сары туп,

Сикер, сикер, сары туп.

Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, җиде, сигез, тугыз, ун,

Сикер, сикер сары туп.

3)Туп, туп, яшел туп,

Сикер, сикер, яшел туп.

Бер, ике, өч, дүрт, биш, алты, җиде, сигез, тугыз, ун,

Сикер, сикер яшел туп.

“Мин нәрсә уйладым?”

Кызыл, сары алма рәсемнәре күрсәтелә, балалар сүзтезмәләрне кабатлыйлар. Тәрбияче Акбай ролендә. Акбай сүзтезмәне уйлый. Балалар нинди сүзтезмә уйлаганын белеп әйтәләр.

а)Балалар: Кызыл алма?

Акбай: Юк.

Балалар: Сары алма?

Акбай: Әйе, сары алма.

“Яраткан уенчыгыңны әйт, ал”

Кәрзингә уенчыклар салып Акбай килә, ишек шакый. Тәрбияче Акбай ролендә.

Балалар: Кем анда?

Акбай: Мин Акбай.

Балалар: Акбай, кил монда.

Акбай: Исәнмесез. Хәерле көн.

Балалар: Исәнме, Акбай. Хәерле көн.

Акбай кәрзиндәге уенчыкларга күрсәтеп: Мин туп (курчак, аю, куян, эт, песи) яратам. Оля, син нәрсә яратасың?

Оля: Мин курчак (туп, аю, куян, эт, песи) яратам.

Акбай: Курчак (туп, аю, куян, эт, песи) ал.

Оля: Рәхмәт.

Уен һәр бала белән дәвам итә.

“Кайда, нәрсә бар?”

Өстәлдә, урындыкта, караватта уенчыклар һәм муляжлар куелган. Тәрбияче балалар белән бүлмә буйлап йөри, сорый:

- Бу нәрсә?

- Өстәл.

- Өстәлдә нәрсә бар?

- Алма бар.

- Бу нәрсә?

- Урындык.

- Урындыкта нәрсә бар?

- Туп бар.

- Бу нәрсә?

- Карават.

- Караватта нәрсә бар.

- Аю бар.

“Ватык телефон”

Уен башта “Кашык”, “Тәлинкә” сүзләре, аннан “Зур кашык”, “Зур тәлинкә” сүзтезмәләрен әйтеп уйнала.

3.Сюжетлы-рольле уеннар

“Уенчыклар кибете”

1 нче вариант.

Бала: Аю бир.

Тәрбияче: Нинди аю?

Бала: Зур аю.

Тәрбияче: Мә, зур аю.

Бала: Рәхмәт.

2 нче вариант.

Бала: Курчак бир.

Тәрбияче: Нинди курчак?

- Матур курчак.

- Мә, матур курчак.

- Рәхмәт.

“Бар безнең бакчабыз”

Балалар түгәрәктә җырлап йөриләр, сүзгә туры килгән хәрәкәтләрне күрсәтәләр. Чакырылган персонаж уртага чыгып

бии, балалар кул чабалар. Соңыннан ике бала “капка” ясап басалар, калганнары бер-бер артлы “капкадан” чыгып китәләр.

1)Бар матур бакча,

Анда кишер үсә. *(түгәрәктә йөриләр)*

Менә шундый кишер зур, *(хәрәкәт белән*

Менә шундый кечкенә. *күрсәтәләр)*

Кушымта:

Кишер, кишер, кил әле, *(1 бала “кишер”*

Биеп, биеп кит әле. *уртага чыга, бии)*

Әллә-лә,әллә-лә, *(балалар*

Биеп, биеп кит әле. *кул чабалар)*

2) Бар матур бакча,

Анда суган үсә. *(түгәрәктә йөриләр)*

Менә шундый суган зур, *(түгәрәктә йөриләр)*

Менә шундый кечкенә. *күрсәтәләр)*

Кушымта:

Суган, суган, кил әле, *(1 бала “суган”*

Биеп, биеп кит әле. *уртага чыга, бии)*

Әллә-лә, әллә-лә, *(балалар*

Биеп, биеп кит әле. *кул чабалар)*

3) Бар матур бакча,

Анда кыяр үсә. *(түгәрәктә йөриләр)*

Менә шундый кыяр зур, *(түгәрәктә йөриләр)*

Менә шундый кечкенә. *күрсәтәләр)*

Кушымта:

Кыяр, кыяр, кил әле, *(1 бала “кыяр”*

Биеп, биеп кит әле. *уртага чыга, бии)*

Әллә-лә, әллә-лә, *(балалар*

Биеп, биеп кит әле. *кул чабалар)*

4) Шофер, шофер, кил әле, *(1 бала “шофер”*

Биеп, биеп кит әле. *уртага чыга, бии,*

Әллә-лә, әллә-лә, *балаларны “капкадан”*

Биеп, биеп кит әле. *алып чыгып китә)*

“Яшелчәләр кибете”

Коля – бәрәңге, Оля - суган, Акбай - кыяр, Мияу кәбестә саталар. Сатып алучылар ролендә балалар.

а)**Маша:** Исәнме, Коля.

Коля: Исәнме, Маша.

Маша: Хәлләр ничек?

Коля: Әйбәт.

Маша: Коля, 2 бәрәңге бир.

Коля: Мә, 2 бәрәңге.

Маша: Рәхмәт, Коля. Сау бул.

Коля: Сау бул, Маша.

б)**Саша:** Исәнме, Оля.

Оля: Исәнме, Саша.

Саша: Хәлләр ничек?

Оля: Әйбәт.

Саша: Оля, 3 суган бир.

Оля: Мә, 3 суган.

Саша: Рәхмәт, Оля. Сау бул.

Оля: Сау бул, Саша.

“Ашханә”

Мияу пешекче ролендә. Аңарда таратма рәсемнәр. Балалар рәсемнәрне сорап алалар:

Бала: Исәнме, Мияу.

Мияу: Исәнме, Оля. Нәрсә кирәк?

Оля: Аш (ботка, чәй, ипи, сөт) кирәк.

Мияу: Нинди аш (ботка, чәй, ипи, сөт)?

Оля: Тәмле аш (ботка, чәй, ипи, сөт).

Мияу: Мә, аш (ботка, чәй, ипи, сөт) аша.

Оля: Рәхмәт. Аш (ботка, чәй, ипи, сөт) тәмле.

Уен шулай башка балалар белән дәвам итә.

“Савыт – саба кибете”

Кибеттә төрле төстәге уенчык тәлинкә, кашык, чынаклар.

Акбай сатучы ролендә.

Оля: Исәнме, Акбай.

Акбай: Исәнме, Оля.

Оля: Акбай, тәлинкә бир (чынаяк, кашык).

Акбай: Нинди тәлинкә?

Оля: Кызыл тәлинкә (яшел, зәңгәр, сары).

Акбай: Ничә тәлинкә?

Оля: (1дән 10га) тәлинкә.

Акбай: Мә, (1дән 10га) тәлинкә.

Оля: Рәхмәт. Сау бул, Акбай.

Акбай: Сау бул, Оля.

“Киемнәр кибете”.

Сатучы ролендә ике бала. Бер балада төрле төстәге күлмәкләр, икенче балада төрле төстәге чалбарлар. Балалар төсен әйтеп кирәкле киемне сорап алалар.

- Исәнме, Оля.

- Исәнме, Коля.

- Хәлләр ничек?

- Әйбәт.

- Оля, күлмәк бир.

- Нинди күлмәк?

- Сары күлмәк.

- Ничә күлмәк?

- Бер күлмәк.

- Мә, бер күлмәк.

- Рәхмәт. Сау бул, Оля.

- Сау бул, Коля.

Уен шул үрнәктә дәвам итә.

“Җиһазлар кибете”

Төрле зурлыктагы, төстәге җиһазларның таратма рәсемнәре. Тәрбияче сатучы ролендә.

Оля: Исәнмесез.

Тәрбияче: Исәнме, Оля. Хәлләр ничек?

Оля: Әйбәт, рәхмәт.

Тәрбияче: Нәрсә кирәк?

Оля: Карават (өстәл, урындык) кирәк.

Тәрбияче: Нинди карават (өстәл, урындык)?

Оля: Зур (кечкенә, кызыл, сары, зәңгәр) карават.

Тәрбияче: Мә, зур карават.

Оля: Рәхмәт.

Шул үрнәктә балалар уенны дәвам итәләр.

4.Уен ситуацияләре

“Дустыңны йоклат”.

Йокы бүлмәсендә балалар бер-берсенә тәкъдим итәләр.

Коля: Оля, күлмәк (футболка, сарафан, итәк, комбинезон) сал. Йокла.

Оля: Коля, чалбар (шорты, футболка) сал. Йокла.

Уянгач:

Коля: Оля, күлмәк (футболка, сарафан, итәк, комбинезон) ки.

Оля: Коля, чалбар (шорты, футболка) ки.

“Хәерле көн теләү”

Мы все проснулись. Пожелаем друг другу: “Добрый день” - “Хәерле көн”.

Тәрбияче балалар белән бергә: “Хәерле көн”, дип әйтә. Балаларга “Хәерле көн” теләргә тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә “Хәерле көн” тели.

“Иптәшеңне юынырга чакыр”

Тәрбияче үрнәгендә балалар бер-берсен чакыралар, биремне үтиләр, әйтәләр.

Тәрбияче: Саша, кил монда. Бит, кул ю.

Бала биремне үти.

Тәрбияче: Бит (кул) чиста?

Бала: Әйе, бит (кул) чиста.

Балалар хәрәкәт белән күрсәтәләр.

Мә су,

Бит, кул ю.

Чиста су, чиста су,

Ю, ю, ю.

4. Җырлар

“Минем өем”

Балаларга бабай, әби, әти, әни, кыз, малай, эт, песи битлекләре таратыла.

Бу өй матур,

Бу өй зур.

Монда яши бабай

Бабай алга чыга: Мин бабай.

Монда яши әби.

Әби алга чыга: Мин әби.

Монда яши әти.

Әти алга чыга: Мин әти.

Монда яши әни.

Әни алга чыга: Мин әни.

Монда яши малай.

Малай алга чыга: Мин малай.

Монда яши кыз.

Кыз алга чыга: Мин кыз.

Әйе шул, әйе шул,

Бу өй матур.

Бу өй зур.

“Карусель”

Әллә-лә, әллә-лә, карусель әйләнә,

Матур курчак әйләнә,

Зур-зур аю әйләнә,

Кечкенә әллә-лә, карусель әйләнә,

Матур курчак әйләнә,

Зур-зур аю әйләнә,

Кечкенә куян әйләнә.

“Ак калач”

Алиянең туган көненә

Без пешердек ак калач.

Менә шундый калач зур,

Менә шундый кечкенә,

Менә шундый тәмле,

Менә шундый баллы.

Әйе шул, әйе шул,

Әйе шул калач тәмле.

“Яратам”

Мин алма яратам,

Яратам, яратам.

Мин кыяр яратам,

Яратам, яратам.

Мин груша яратам,

Яратам, яратам.

Мин Коляны яратам,

Яратам, яратам.

Мин Оляны яратам.

Яратам, яратам.

5. Театрлаштырылган уеннар

“Кишер үстерәбез”.

Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.

Балаларга әби, бабай, әти, әни, малай, кыз, эт, песи битлекләре таратыла. Түтәлдә “кишер” үсә.

Тәрбияче: Что растет на грядке? Давайте вытянем вместе и посмотрим.

Тәрбияче үзе тартып карый, саный: 1, 2, 3, 4, 5. Юк. Бабай, кил монда.

Бабай тартып карый: 1, 2, 3, 4, 5. Юк. Әби, кил монда.

Бергә тарталар: 1, 2, 3, 4, 5.

Әби: Юк. Әти, кил монда.

Бергә тарталар: 1, 2, 3, 4, 5.

Әти: Юк. Әни, кил монда.

Бергә тарталар: 1, 2, 3, 4, 5.

Әни: Юк. Малай, кил монда.

Бергә тарталар: 1, 2, 3, 4, 5.

Малай: Юк. Кыз, кил монда.

Бергә тарталар: 1, 2, 3, 4, 5.

Кыз: Юк. Эт, кил монда.

Бергә тарталар: 1, 2, 3, 4, 5.

Эт: Юк. Песи, кил монда.

Бергә тарталар: 1, 2, 3, 4, 5.

Тартып чыгаралар: О-о-о! Зур!

Тәрбияче: Бу нәрсә? Кишер.

Тәрбияче белән балалар: Кишер.

“Өч аю”.

Эшчәнлекне интерактив тактада да оештырырга була.

Әкият барышында яңа сүзләр балалар белән кабатлана.

Аудио (49 нчы кисәк)

Персонажлар: өч аю.

Күренеш: Урман. Урмандагы өйдә өч аю яши.

В избушке на краю леса жили три медведя. Большого медведя звали Михаил Иванович. Он говорил грубым голосом. Медведицу звали Настасья Петровна. А маленького медвежонка звали Мишутка. Он говорил тоненьким голоском.

После ужина медведи собрались за крулым столом и дружно вели беседу.

Михаил Иванович садился за стол и грубым голосом говорил: **“Бу өстәл”.** Настасья Петровна не так громко: **“Бу өстәл”.** Маленький Мишутка говорил тоненьким голоском: **“Бу өстәл”.**

А потом Михаил Иванович поудобнее садился на стул и говорил: **“Бу урындык”.** Настасья Петровна говорила: **“Бу урындык”.** А маленький Мишутка увидел свой сломанный стульчик и спросил: **“Бу урындык?”.**

После обеда медведи шли в другую горницу. Там стояли три кровати.

Михаил Иванович грубым голосом говорил: **“Бу караватˮ.** Настасья Петровна говорила не так громко: **“Бу караватˮ.** А Мишутка-шалунишка показал на свою кровать и сказал: “Бу диванˮ. Михаил Иванович и Настасья Петровна его поправили: **“Бу караватˮ.**

Перед сном медведи желали друг-другу: “Спокойной ночиˮ и сладко засыпали.